

ระเบียบกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ว่าด้วย ครอบครัวยูการะคนพิการ
พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับครอบครัวยูการะคนพิการให้สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเหมาะสม ส่งผลให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในครอบครัว สังคม และชุมชนได้อย่างปกติ โดยไม่ต้องส่งเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์ของรัฐ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการว่าด้วย ครอบครัวยูการะคนพิการ พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ผู้อุปการะคนพิการ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา หรือผู้มีความประสงค์จะอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ ให้ได้รับการดูแล ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิ การคุ้มครองสวัสดิภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนส่งเสริมให้คนพิการมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นพลเมืองดี

“ครอบครัวยูการะคนพิการ” หมายความว่า ผู้อุปการะคนพิการตามระเบียบนี้ ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ได้รับการสนับสนุนเงินค่าตอบแทนในการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ และค่าใช้จ่ายสำหรับคนพิการในการดำรงชีวิต ตามความจำเป็นและเหมาะสม

“กรม” หมายความว่า กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ข้อ ๔ ผู้อุปการะคนพิการที่มีสิทธิได้รับการสนับสนุนจากกรมจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) มีสัญชาติไทย

(๓) มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งโดยคนพิการสามารถอยู่ร่วมอาศัยได้ หรือสามารถอุปการะเลี้ยงดูคนพิการได้อย่างใกล้ชิด

(๔) มีอุปนิสัยและความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นผู้อุปการะคนพิการ

(๕) มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรง

(๖) มีเจตนาอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ และพร้อมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และข้อตกลงที่กรมกำหนด

(๗) มีเวลาในการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ ให้ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตลอดจนเอาใจใส่ดูแล ให้ได้รับปัจจัยสี่ มีคุณภาพชีวิตที่ดี

(๘) มี ...

(๘) มีความเข้าใจในการดูแลคนพิการ การส่งเสริมพัฒนาคนพิการ
(๙) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว หรือกระทำด้วยความรุนแรงต่อคนพิการ บุคคลในครอบครัว หรือบุคคลอื่น หรือประพฤตินิสิตศีลธรรมและจารีตประเพณีอันดีงาม

ข้อ ๕ คนพิการที่มีสิทธิได้รับการสนับสนุนจากกรม จะต้องมีความสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีบัตรประจำตัวคนพิการ

(๒) ยากจนหรือประสบปัญหาความยากลำบากในการดำรงชีวิต หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

(๓) ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐหรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ข้อ ๖ ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้เป็นหน่วยรับคำขอการเป็นครอบครัวอุปการะคนพิการตามแบบที่อธิบดีกำหนด

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้กรม ศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานคร หรือศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานครสาขา หรือหน่วยบริการในพื้นที่ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์บริการคนพิการประจำจังหวัด สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการในสังกัดกรม หรือหน่วยบริการในพื้นที่ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด

ข้อ ๗ คนพิการและผู้อุปการะคนพิการที่จะได้รับการพิจารณาเป็นครอบครัวอุปการะคนพิการ ให้พิจารณาตามลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีได้ยื่นคำขอเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการหรือสถานอื่นของรัฐที่ให้บริการดูแลช่วยเหลือคนพิการแต่ไม่สามารถส่งเข้ารับการดูแลได้ เนื่องจากไม่มีจำนวนรองรับการให้บริการ

(๒) มีการขอรับคนพิการที่อยู่ในความอุปการะของหน่วยงานตาม (๑) เพื่อมาอุปการะดูแลในครอบครัวหรือชุมชนตนเองแทนการให้อยู่ในสถานนั้น

(๓) คนพิการและผู้อุปการะคนพิการซึ่งอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนและได้รับอุปการะคนพิการที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๕ ไว้แล้ว หรือผู้ที่ประสงค์จะอุปการะคนพิการซึ่งคนพิการนั้นยังไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู

ข้อ ๘ ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่กลั่นกรองและให้ความเห็นต่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติให้การสนับสนุนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่ครอบครัวอุปการะคนพิการ

กรณีไม่ได้แต่งตั้งคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง อาจเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมประจำจังหวัดตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยมาตรการทางบริหารสำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือที่แก้ไขเพิ่มเติมพิจารณาแทนก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองอาจให้นักสังคมสงเคราะห์ นักพัฒนาสังคม เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รวบรวมข้อมูล และข้อเท็จจริง รวมทั้งเอกสารหลักฐานตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

ข้อ ๙ วงเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการรายละไม่เกินห้าพันบาทต่อเดือน ทั้งนี้ ตามรายการที่อธิบดีประกาศกำหนดซึ่งกระทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว

การได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่คนพิการจะได้รับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์อื่น เว้นแต่การรับเงินสงเคราะห์

ข้อ ๑๐ ให้ ...

ข้อ ๑๐ ให้หน่วยเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายจัดทำบันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับการอุปการะคนพิการตามแบบที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ผู้อุปการะคนพิการหนึ่งคนสามารถอุปการะคนพิการได้ไม่เกินสามคน

ในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่คนพิการ ให้ผู้อุปการะคนพิการซื้อสิ่งของอุปโภคบริโภคแล้วส่งหลักฐานเอกสารใบสำคัญใบเสร็จรับเงิน หรือใบสำคัญรับเงิน ซึ่งผู้รับเงินเป็นผู้ออกให้ หรือรายงานการจ่ายเงินจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) หรือใบรับรองการจ่ายเงินที่ผู้รับเงินออกให้ เพื่อให้หน่วยเบิกจ่ายดำเนินการเบิกจ่ายและโอนเงินเข้าบัญชีผู้รับอุปการะคนพิการโดยเร็ว

เอกสารหลักฐานตามวรรคสองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ สถานที่อยู่ หรือที่ทำการของผู้รับเงิน
- (๒) วัน/เดือน/ปี ที่รับเงิน
- (๓) รายการแสดงการรับเงินว่าเป็นค่าอะไร
- (๔) จำนวนเงินทั้งตัวเลข และตัวอักษร
- (๕) ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

ข้อ ๑๑ การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามข้อ ๙ แก่ผู้อุปการะคนพิการให้ดำเนินการผ่านระบบ KTB Corporate Online โดยเบิกจ่ายไม่เกินวันที่ ๕ ของทุกเดือน

ข้อ ๑๒ กรณีสิ้นสุดการสนับสนุนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ครอบครัวอุปการะคนพิการ

- (๑) คนพิการหรือผู้อุปการะคนพิการถึงแก่ความตาย
- (๒) คนพิการเข้ารับการอุปการะในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ หรืออยู่ในความดูแล

ของหน่วยงานของรัฐ

- (๓) คนพิการมีความประสงค์ขอเปลี่ยนแปลงผู้อุปการะคนพิการ หรือขอยกเลิกการอุปการะเลี้ยงดู
- (๔) ผู้อุปการะคนพิการขอยกเลิกการอุปการะคนพิการ
- (๕) ผู้อุปการะคนพิการมิได้อุปการะคนพิการจริง
- (๖) ผู้อุปการะคนพิการหรือคนพิการ มีคุณสมบัติไม่ตรงตามข้อ ๔ ข้อ ๕ หรือข้อ ๗

การเปลี่ยนแปลงผู้อุปการะคนพิการตามวรรคหนึ่ง ให้นำความข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ให้ผู้อุปการะคนพิการซึ่งได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการอุปการะคนพิการก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ยังคงได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวต่อไปได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามข้อ ๑๒

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ติดตามผล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูแก่ครอบครัวอุปการะคนพิการอย่างน้อยปีละสองครั้ง

ข้อ ๑๕ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีมีข้อโต้แย้งการปฏิบัติตามระเบียบนี้

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายกันตพงศ์ รังษีสว่าง)

อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ